

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران

ش صندلی (ش داوطلب): نام و نام خانوادگی: سؤال امتحان درس: ادبیات فارسی (۱)	نام واحد آموزشی: دبیرستان شاهد معلم نام پدر: نام دبیر/ دبیران:	نوبت امتحانی: دوم رشته: عمومی سال تحصیلی: ۱۳۹۰ - ۱۳۸۹	ساعت امتحان: وقت امتحان: تاریخ امتحان: تعداد برگ سوال: ۱ برگ	صبح دقیقه ۱۳۹۰ / /
---	--	---	---	--------------------------

۰/۲۵	الف) معنی کنید. (۶ نمره)
۰/۲۵	۱- سپاس و آفرین ایزد جهان آفرین راست.
۰/۲۵	۲- شر به سبب خُبث طینت آن را نپذیرفت.
۰/۲۵	۳- شندرغازی از وزارت فرهنگ می‌گرفت.
۰/۲۵	۴- کنون بند بگشای از جوشنم.
۰/۵	۵- معلم در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.
۰/۵	۶- گفت: هول عیاری ای کرده است.
۰/۵	۷- کاین شیوه ی ذری تو چون دود می رود.
۰/۲۵	۸- شبی را تاشبی با لشگری خُرد/ز تن ها سر، ز سرها خُود افکند
۰/۲۵	۹- کار پاکان را قیاس از خود مگیر/گرچه ماند در در نبشتن شیر و شیر
۱	۱۰- ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد، چنان که در فراغ به پارس رسیدیم.
۱	۱۱- بر ساقه ی خود ثابت، فارغ ز مدد کارم/نی در طلب یارم، نی در غم اغیارم
	ب) معنی لغت (۲ نمره)
	معنی لغات مشخص شده را بنویسید. (هر مورد ۰/۲۵)
	۱۲- قطران بر خود گرفت که این کار را بکند
	۱۳- ز تن خون و خوی را فرو ریختند
	۱۴- سرسان مشو، عدو
	۱۵- مشاطه نمی خواهد زیبایی رخسارم
	۱۶- والدینم سخت مغموم بودند
	۱۷- اشتر طلبید و مَحمل آراست
	۱۸- هر که در مسلخ، گرمابه بود همه بر پای خاستند
	۱۹- قدیم ترین مساجد نزدیک بود به دارالاماره
	پ) دانش ادبی (۳ نمره)
۰/۲۵	۲۰- در بیت زیر کدام آرایه ی ادبی به کار رفته مشخص کنید (یک مورد)
	شر که آن دید، دشنه باز گشاد پیش آن خاک تشنه رفت چو باد
۰/۲۵	۲۱- در ادبیات غرب، نمایش تجسم غیوب و ردیلت های اخلاقی به گونه ی خنده دار را می گویند.
۰/۵	۲۲- دو مورد جان مایه ی شعر ملک الشعراء بهار را ذکر کنید.
۰/۵	۲۳- در مصراع «من لاله ی آزادم، خود رویم و خود بویم» مشبه و مشبه به را مشخص کنید.
۰/۵	۲۴- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید.
۰/۵	الف- نوای کوهسار ب- اتاق آبی
۰/۵	۲۵- سفرنامه چیست؟
۰/۵	۲۶- ادبیات تعلیمی چیست؟

ت) درک مطلب (۴ نمره)

بیت های زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.

الف) به گردان لشگر سپهدار گفت که این راز باید که ماند نهفت

مگر کان دلاور گو سال خورد شود کشته بر دست این شیر مرد

۲۷- منظور شاعر از «راز» چیست؟

۰/۵

۲۸- منظور از «گو سالخورد» و «شیرمرد» چیست؟

۰/۵

ب) بگفت اندر این نامه حرف است مبهم که معنیش جز وقت پیری ندانی

جوانی نکو دار کاین مرغ زیبا نماند در این خانه ی استخوانی

از آن بُرد گنج مرا دزد گیتی که در خواب بودم گه پاسبانی

۲۹- منظور از «نامه» در بیت اول چیست؟

۰/۵

۳۰- «خانه ی استخوانی» به چه مفهومی است؟

۰/۵

۳۱- شاعر علت ربوده شدن گنج (جوانی) خود را چه می داند؟

۰/۵

ج) یاد از این مرغ گرفتار کنید ای مرغان چون تماشای گل و لاله و شمشاد کنید

آشیان من بیچاره اگر سوخت چه باک فکر ویران شدن خانه ی صیاد کنید

کنج ویرانه ی زندان شد اگر سهم بهار شکر آزادی و آن گنج خداداد کنید

۳۲- منظور از «مرغ گرفتار» چیست؟

۰/۵

۳۳- منظور از «صیاد» کیست؟

۰/۵

۳۴- «گنج خداداد» اشاره به چه دارد؟

۰/۵

ث) پرسشها را پاسخ دهید (۳ نمره)

۳۵- در بیت «آمد آورد پیش خیر فراز گفت گوهر به گوهر آمد باز» مقصود از گوهر اول و دوم چیست؟

۰/۵

۳۶- مفهوم مصرع «زمانه بیامد نبودش توان» چیست؟

۰/۵

۳۷- منظور از «لباس انسان پرچم کشور وجود اوست» چیست؟

۰/۵

۳۸- جمله ی «آن طرفش را فراشان می دانند و چوب دست های آنان» یعنی چه؟

۰/۵

۳۹- در صدر اسلام از مسجد چه استفاده هایی شده است (۲ مورد)

۰/۵

۴۰- حرف «ک» در خورجینک به چه معنی است؟ یک نمونه دیگر بنویسید.

۰/۵

ج) حفظ شعر (۲ نمره)

ابیات و مصراع های زیر را کامل کنید.

۴۱- در روی تو سر بی چون چون آب در پیداست

۰/۵

۴۲- نالیدن بی حساب سعدی

۰/۵

۴۳- تو را من چشم در راهم شباهنگام که در شاخ «تلاجن» رنگ سیاهی

۰/۵

۴۴- در آن نوبت که بندد نیلوفر به پای سرو کوهی

۰/۵